

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca
1.2 Facultatea	Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației
1.3 Departamentul	Departamentul de Psihopedagogie Specială
1.4 Domeniul de studii	Științe ale Educației
1.5 Ciclu de studii	Nivel Licență
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Specializarea Psihopedagogie Specială / Profesor Psihopedagog Cod COR 263412, Logoped Cod COR 226603, Consilier școlar Cod COR 235903

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Psihodiagnostic pentru persoanele cu dizabilități						
2.2 Titularul activităților de curs	Prof. univ.dr. Adrian Roșan						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect.univ.dr. Cristina Costescu						
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	II	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DD

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					25
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					15
Pregătire semănării/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					20
Tutoriat					7
Examinări					2
Alte activități: ATD					
3.7 Total ore studiu individual			69		
3.8 Total ore pe semestru			125		
3.9 Numărul de credite			5		

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Cunoștințe de bază din disciplina - Psihologie generală, Fundamentele psihopedagogiei speciale, Psihologia dezvoltării în contextul dizabilității.
4.2 de competente	Abilități de aplicare a cunoștințelor de psihopedagogie specială

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Activitățile se vor derula pe platforma Microsoft Teams.
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	Activitățile se vor derula pe platforma Microsoft Teams.

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> Evaluare psihopedagogică sistematică a copiilor/adolescenților și adulților cu diferite dizabilități (intelectuale, senzoriale, motorii), tulburări ale limbajului, tulburări de învățare și de comportament Deținerea terminologiei de bază utilizate în evaluare diferitelor arii ale dezvoltării, precum și a teoriilor științifice valide din domeniul psihodiagnosticului pentru persoane cu dizabilități; Aplicarea de proceduri variate de evaluare în funcție de natura, tipul, gradul, dinamica și contextul dizabilității Utilizarea evaluărilor psihopedagogice bazate pe modelul multidimensional (abilități cognitive, comportamente adaptive, stare de sănătate, context, participare și intensitatea nevoii de suport și asistență) Scorarea și interpretarea corectă a instrumentelor și probelor de evaluare eligibile utilizării în domeniul psihopedagogiei speciale Interpretarea și utilizarea rezultatelor evaluărilor psihopedagogice ale copiilor/adolescenților și adulților cu dizabilități, dar și a comportamentului acestora în diferite situații de dezvoltare, învățare și de viață;
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> Planificarea și implementarea activităților din cadrul echipei multi-disciplinare pe baza criteriilor relevante conferite de rolul psihopedagogului în echipa multi – disciplinară; Aplicarea normelor etice în cercetările acțiune cu persoane cu dizabilități, precum și în activitățile de evaluare, adaptare curriculară și consiliere psihopedagogică; Aplicarea normelor etice în cercetările acțiune cu persoane cu dizabilități, precum și în activitățile de evaluare, adaptare curriculară și consiliere psihopedagogică;

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Cunoașterea principalelor instrumente de evaluare a copiilor și persoanelor cu dizabilități
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> prezentare succintă a istoricului testării psihologice prezentarea tipurilor de teste, cele mai folosite în evaluarea copiilor și persoanelor cu dizabilități; prezentarea principalelor categorii de instrumente conform APA (A,B, C) și a limitelor de utilizare a acestora de către diverse categorii profesionale prezentarea principalelor forme de evaluare (screening, diagnostic focusat, psihodiagnostic, diagnostic în vederea consilierii și reabilitării) scurta prezentare a unei categorii aparte de probe – formative – cu rol atit de evaluare a potentialului de invatare, cit si de modificare a performantelor la probe prezentarea calitatilor pe care trebuie sa le indeplineasca un test pentru a putea fi folosit; prezentarea metodelor prin care sunt elaborate si testate aceste calitati. prezentarea principalelor teste de evaluare a inteligenței (Raven, Standford- Binet, Wechsler) prezentarea principalelor teste de evaluare a nivelului de dezvoltare perceptiv-motric (Bender, Frostig, Reversal, Ray Figura complexă) prezentarea unor probe de evaluarea simptomatologiei de spectru autist (ADI-R, ADOS) prezentarea unor probe de evaluarea a personalității adolescenților (M-PACI)

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Introducere în psihodiagnostic. Aspecte ale evaluării copiilor și persoanelor cu dizabilități	Prelegerea interactivă, Explicația Demonstrația	
2. Tipuri de evaluare (screening, diagnostic focusat, psihodiagnostic, diagnostic în vederea consilierii și reabilitării). Tipuri de teste.	Prelegerea interactivă, Explicația Demonstrația	
3. Calități ale testelor.	Prelegerea interactivă, Explicația Demonstrația	
4. Raportul de evaluare psihopedagogică. Diagnosticul formative.	Prelegerea interactivă, Explicația Demonstrația	
5. Noțiunea de inteligență generală. Etate mintală. Coeficient de inteligență.	Prelegerea interactivă, Explicația Demonstrația	
6. Instrumente de evaluare a inteligenței (Raven, Stanford-Binet, WISC)	Prelegerea interactivă, Explicația Demonstrația	
7. Matricile Progresive Color. Matricile Raven standard. Matricele Raven avansat.	Prelegerea interactivă, Explicația Demonstrația	
8. SCALA DE INTELIGENȚA PENTRU COPII WECHSLER (W.I.S.C.)	Prelegerea interactivă, Explicația Demonstrația	
9. Instrumente de evaluare a funcției perceptiv-motrice (Bender, Frostig, Reversal)	Prelegerea interactivă, Explicația Demonstrația	
10. Testele Bender A, Bender B	Prelegerea interactivă, Explicația Demonstrația	
11. Testul Frostig	Prelegerea interactivă, Explicația Demonstrația	
12. Sarcini de evaluare a memoriei declarative	Prelegerea interactivă, Explicația Demonstrația	
13. Probe de evaluare neuropsihologică (NEPSY)	Prelegerea interactivă, Explicația Demonstrația	
14. Teste de evaluare a personalității (M-PACI)	Prelegerea interactivă, Explicația Demonstrația	

Bibliografie

- Albu, M. (1998). *Construirea și utilizarea testelor psihologice*, Editura Clusium, Cluj-Napoca.
- APA (2013). Manual de diagnostic și statistică a tulburărilor mentale. Ediția a cincea (DMS-V). Asociația Psihiatrilor Liberi din România: București
- Groth-Marnat, G. (2003). *Handbook of Psychological Assessment*, John Wiley & Sons, Inc.
- Huteau, M.; Lautrey (1999) *Evalueur l'Intelligence-Psychometrie cognitive*, Paris, PUF
- Kamphaus, R.W. și Frick, J. P. (2005). *Clinical Assessment of Child and Adolescent Personality and Behaviour*, Springer
- Matson, J. L. (Ed.). (2018). *Handbook of Childhood Psychopathology and Developmental Disabilities Assessment*. Springer.
- Mitrofan, L., Mitrofan, N. (2005). *Testarea psihologică. Inteligența și aptitudinile*, Ed. Polirom, Iași
- Reynolds, C.R. și Kamphaus, R.W. (1990) – *Handbook of Psychological and Educational Assessment of Children Intelligence and Achievement*. Guilford Press, New York,
- Rosan A. (Ed.). (2016). *Psihopedagogie specială. Modele de evaluare și intervenție*. Polirom via PublishDrive.
- Rosca, M. (1972) – *Metode de psihodiagnostic*. Editura Didactica și Pedagogica, București
- Sattler, J.M. (2005) *Challenges in Assessing Children: The Process in Assessment of Children. Cognitive Foundations*, Publisher Inc., San Diego

Szamoskozi, S. (1997). <i>Evaluarea potentialului intelectual la elevi</i> . P.U.C., Cluj-Napoca, Zorgo, B. și Radu, I. (coord) (1975) – <i>Indrumator psihodiagnostic</i> . Vol.2, Cluj-Napoca,		
8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
S1. Clarificări terminologice. Discutarea definițiilor testului psihologic	Dezbaterea Conversația euristică	
S2. Aprecierea și utilizarea corectă a testelor psihologice.	Conversația euristică	
S3. Standarde profesionale și considerente etice cu privire la psihodiagnostic	Dezbaterea	
S4. Fidelitatea testului psihologic	Exercițiul Studiul de caz	
S5. Validitatea testului psihologic.	Exercițiul Studiul de caz	
S6. Norme ale testelor și interpretarea acestora.	Exercițiul Studiul de caz	
S7. Raportul psihologic	Studiul de caz Conversația euristică	
S8. Raportul psihologic- analiza unui model de raport	Expunere interactivă Problematizare	
S9. Evaluarea simptomatologiei de spectru autist prin probele ADI-R și ADOS –I	Studiul de caz	
S10. Evaluarea simptomatologiei de spectru autist prin probele ADI-R și ADOS -II	Expunere interactivă Modelare	
S11. Evaluarea funcțiilor executive	Modelare	
S12. Compararea utilității instrumentelor prezentate și aplicate în cazul funcției perceptiv- motrice	Modelare	
S13. Studiu de caz- evaluarea inteligenței prin intermediul unei baterii psihologice	Conversația euristică Învățare prin descoperire	
S14. Discutarea protocoalelor de testare	Expunere interactivă	
Bibliografie		
Albu, M. (1998). <i>Construirea și utilizarea testelor psihologice</i> , Editura Clusium, Cluj-Napoca.		
APA (2013). <i>Manual de diagnostic și statistică a tulburărilor mentale</i> . Ediția a cincea (DMS-V). Asociația Psihiatrilor Liberi din România: București		
Cohen, L.G., Spenciner, L.J. (2003). <i>Assessment of children and youth with special needs</i> , Ally and Bacon, Boston.		
Huteau, M.; Lautrey (1999) <i>Evaluer l'Intelligence-Psychometrie cognitive</i> , Paris, PUF		
Matson, J. L. (Ed.). (2018). <i>Handbook of Childhood Psychopathology and Developmental Disabilities Assessment</i> . Springer.		
Mitrofan, L., Mitrofan, N. (2005). <i>Testarea psihologică. Inteligența și aptitudinile</i> , Ed. Polirom, Iași		
Preda, V. (coord.)(1997). <i>Probe de psihodiagnostic pentru evaluarea copiilor deficienți</i> , Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca		
Rosca, M. (1972) – <i>Metode de psihodiagnostic</i> . Editura Didactica și Pedagogica, București		
Sattler, J.M. (2005) <i>Challenges in Assessing Children: The Process in Assessment of Children</i> . Cognitive Foundations, Publisher Inc., San Diego		
Stan, A. (2002). <i>Testul psihologic</i> , Polirom, Iași.		
Szamoskozi, S. (1997). <i>Evaluarea potentialului intelectual la elevi</i> . P.U.C., Cluj-Napoca, Zorgo, B. și Radu, I. (coord) (1975) – <i>Indrumator psihodiagnostic</i> . Vol.2, Cluj-Napoca,		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Colegiul Psihologilor din România, a Codului deontologic al profesiei de psiholog cu drept de liberă practică (www.alegericpr.ro)
- Registrul Național al Calificărilor din învățământul Superior (<http://www.rncis.ro>)
- Clasificarea Ocupațiilor din România (<http://www.mmuncii.ro/>)

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs		Examen scris	70%
10.5 Seminar/laborator	Demonstrarea cunoașterii criteriilor obiective de apreciere a unui test psihologic Demonstrarea cunoașterii etapelor unui raport psihopedagogic Demonstrarea unor abilități bune de administrare, cotare și interpretare a testelor prezentate în cadrul seminariilor	Proiectul	30%
10.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none"> • Realizarea corectă a unui raport de evaluare psihopedagogică pe baza modelului multidimensional (abilități cognitive, comportamente adaptive, stare de sănătate, context, participare și abilități socio-emoționale) 			

Data completării
18 / 09 / 2020

Semnătura titulari de curs
Prof. univ. dr. Adrian Marian Roșan

Semnătura titularului de seminar
Lect. univ. dr. Cristina Costescu

Data avizării în departament
23 / 09 / 2020

Semnătura directorului de departament
Prof. univ. dr. Adrian Marian ROȘAN